

NUO KRIKŠČIONYBĖS LOPŠIO IKI HOLOKAUSTO SIAUBO

Visi puikiai žinome, kur prašvito krikščionybės aušra, koks sunkus ir išminties kupinas kelias atvedė žmoniją į XX amžiaus civilizaciją, kuri, visi tikėjomės, esanti brandi visuomenė. Tačiau krikščionybė, Biblija, Tora, kitų religijų traktatai nesubrandino sąmoningos, tolerantiškos bei empatiškos pasaulio bendruomenės. XX amžiaus siaubas: nacistiniai ir stalininiai tautų naikinimo žygiai suardė žmoniją, įskiepijant ksenofobiją, stereotipus bei ribotumą.

XXI amžius dar vis primena, kad žmonijos suvokimui trūksta žinių, kritinio mąstymo ir sprendimų, kurie stiprintų empatiją, toleranciją bei supratingumą. Šių dienų katastrofos Ukrainoje, Sirijoje, Irake, kitose Azijos, Afrikos bei Pietų Amerikos valstybėse skatina aktyviai veikti: bendradarbiauti, mokytis ir mokyti, bendrauti įvairiose socialinėse bei kultūrinėse aplinkose.

Puiki Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti iniciatyva, Lietuvos Respublikos Švietimo mokslo ir sporto ministerijos moralinė parama ir sėkmingas komisijos bendradarbiavimas su Jad Vašem (Izraelio memorialas holokausto aukoms atminti, įkurtas 1953 m.) institutu, suteikė galimybę Radviliškio Lizdeikos gimnazijos mokytojams ir dar 21 Lietuvos pedagogui dalyvauti stažuotėje Izraelyje Jad Vašem institute ir pagilinti žinias apie žydų kultūrinį paveldą, Holokausto katastrofą bei tautos išgyvenimus. Šios žinios ir patirtys – neįkainojama investicija į ugdymą, pamokų turinio praturtinimą. Lietuvos pedagogų delegacijoje dalyvavo istorijos, literatūros, menų mokytojai bei mokyklų vadovai.

Jad Vašem instituto ir Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti sekretoriato pavaduotojos – švietimo projektų koordinadorės Ingridos Vilkienės parengta stažuotės programa pagilino ne tik žydų kultūrinio paveldo bei Holokausto išgyvenimo žinias, bet ir papildė bendras krikščionybės atsiradimo, pasaulio suvokimo istorijos detales.

Stazuotės dalyviai aplankė Jeruzalę, susipažino, kokia ji yra dabar ir kokia buvo įvairiais istorijos laikotarpiais, UNESCO kultūros paveldui priklausančią Masadą, kur jau I a. žydų tauta parodė savo stiprybę, nepasiduodami Romos užkariautojams. Paskaitų ciklas – labai vertinga medžiaga ugdymo turiniui praturtinti. Dalyviai iš klausė paskaitų ciklą apie žydų tikėjimą ir tautos stiprybę istorinių įvykių kontekste, Teodoro Hercelio idėjas ir sionistinių judėjimą, tautos išgyvenimus Holokausto košmare ir sukurtus nuostabius literatūrinius ir meno

šedevrus. Sunkiai emociškai pakeliamos ekskursijos po Jad Vašem memorialo ekspozicijas: muziejus su vardų kūgiu, meno galerija, memorialas žuvusiems vaikams, kuris stipriai įsirėžia į kiekvieno emocijas, girdint tamsoje su daug švieselių vaikų vardus, pavardes ir jų amžių. Įspūdingai atrodo milžiniški gelsvi stačiakampiai akmenys, kuriuose įamžintos žydų bendruomenių vietovės. Galima buvo rasti beveik visus Lietuvos miestus ir miestelius. Memoriale galima rasti ir Pasaulio teisuolių parkelį, kuriame sodinami medžiai, kiekvienam ne žydų tautos piliečiui gelbėjusiam žydus Holokausto metu.

Keletą sesijų buvo skirta ir dėstymo metodikai, kaip integruoti Holokausto temą į mokyklų ugdymo programas. Dalyviai buvo apdovanoti metodine literatūra ir knygomis, kurios bus puiki medžiaga ugdymo turinio praturtinimui. Jad Vašem dėstytojai pasidalino patirtimi ir faktais apie Izraelio švietimo sistemą, jos privalumus ir trūkumus, bei su kokiomis problemomis susiduria Izraelio mokyklos. Įdomu, kad ir skirtingas kultūrinis paveldas, bet ugdymo problemos išlieka panašios kaip ir Lietuvoje.

Keletą sesijų buvo skirta atskirai meno sričiai, kuri galėtų būti integruojama į ugdymo turinį: literatūros skaitymai, muzika ir tapyba, filmai, kurie puikiai pristato įvykius ir patirtus žmonių išgyvenimus.

Organizatoriai skyrė laiko ir diskusijoms apie tai, kaip keičiasi požiūris į Holokausto nagrinėjamas temas, kaip mokoma ir integruojama ši tema į Lietuvos mokyklų ugdymo turinį. Iškėlėme klausimą, ar dar susiduriame su antisemitizmo protrūkiais savo bendruomenėse ir kaip galima šių ksenofobiškų protrūkių išvengti. Malonu buvo prieiti išvadų, kad Lietuvoje, o ypač jaunimo tarpe, tai nebėra problema. Situacija labai pasikeitusi, lyginant su praeitu šimtmečiu, ir akivaizdu, kad ugdymo turinio ir švietimo bendruomenių sprendimai, neformalaus ugdymo iniciatyvos, projektai, pedagogų švietimas, dalyvavimas stažuotėse keičia visuomenės stereotipus bei formuoja vertybes, kurias nuolat reikia stiprinti.

Stazuotės metu dalyvaujant veiklose užsimezgė ryšiai, pasidalinome savo vykdomomis veiklomis, gimė naujų bendradarbiavimo idėjų, pritaikant stažuotėje įgytas žinias. Seminaras Jad Vašem, Jeruzalėje įkvėpė veikti dar aktyviau puoselėjant toleranciją, ugdant sąmoningumą bei kritinį mąstymą, išgyvendinant ksenofobijos apraiškas ir formuojant atsakingą ne tik savo bendruomenėje, bet ir pasaulyje XXI amžiaus pilietį.

Skirmantė Petraitiene

Radviliškio Lizdeikos gimnazijos

Direktorės pavaduotoja ugdymui ir

anglų kalbos mokytoja